PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · BIOLOGIA · KLASA 6

Dział 2. Płazińce, nicienie i pierścienice

Płazińce (wypławek, tasiemiec uzbrojony i nieuzbrojony), nicienie (owsik) i pierścienice – skąposzczety (dżdżownica) i pijawki (pijawka lekarska): środowisko, budowa, tryb życia, rozpoznawanie na rysunkach, cykl rozwojowy tasiemca, drogi zarażenia tasiemcami i owsikami, profilaktyka, znaczenie pierścienic i doświadczenie z dżdżownicami. Sześć kart pracy: teoria z przykładami, ćwiczenia, utrwalenie, zastosowanie i dwa równoległe sprawdziany – z pełnym kluczem odpowiedzi.

Karta	Temat	Zadania
1	**Płazińce, nicienie i pierścienice – najważniejsze wiadomości** Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka	3 zad. 9 pkt
2	**Płazińce, nicienie i pierścienice – ćwiczenia podstawowe** Sprawdzam, czy rozumiem podstawy	6 zad. 12 pkt
3	**Płazińce, nicienie i pierścienice – utrwalenie** Zadania o wyższym poziomie trudności	6 zad. 15 pkt
4	**Płazińce, nicienie i pierścienice – w praktyce** Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia	4 zad. 17 pkt
5	**Sprawdzian: Płazińce, nicienie i pierścienice – grupa A** 20 minut · 17 pkt	7 zad. 17 pkt
6	**Sprawdzian: Płazińce, nicienie i pierścienice – grupa B** 20 minut · 17 pkt	7 zad. 17 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 6 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Płazińce, nicienie i pierścienice – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

KARTA 1/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 9 pkt

Przypomnij sobie

- **Płazińce** – ciało płaskie. Wolno żyjący **wypławek** (pod kamieniami w strumieniach i stawach; ma otwór gębowy i jelito, zjada drobne zwierzęta). Pasożyty: **tasiemiec uzbrojony** i **nieuzbrojony**.
- **Tasiemiec** żyje w jelicie człowieka: główka z przyssawkami (uzbrojony – też z haczykami), brak układu pokarmowego (wchłania strawiony pokarm całą powierzchnią ciała), ciało z wielu członów pełnych jaj. Tasiemiec to pasożyt wewnętrzny.
- Rozwój tasiemca: dorosły żyje w jelicie człowieka (**żywiciel ostateczny**); z kałem wydostają się człony z jajami. Jaja zjada świnia (tasiemiec uzbrojony) lub bydło (nieuzbrojony) – **żywiciel pośredni**; w jego mięśniach rozwijają się larwy – **wągry**. Człowiek zaraża się, jedząc surowe lub niedogotowane mięso z wągrami.
- **Nicienie** – ciało obłe (okrągłe w przekroju), wydłużone, zwężone na końcach, bez pierścieni; żyją w glebie, w wodzie i jako pasożyty. **Owsik** – mały, biały nicień z jelita człowieka; wywołuje **owsicę** (swędzenie wokół odbytu). Owsik jest pasożytem wewnętrznym (żyje w ciele człowieka) i żywi się treścią jelita. **Pasożyt wewnętrzny** żyje w ciele żywiciela, a **zewnętrzny** – na jego powierzchni (np. pijawka lekarska wysysająca krew przez skórę).
- **Pierścienice** – ciało z pierścieni (segmentów). **Skąposzczety**: **dżdżownica** – wilgotna gleba, oddycha całą wilgotną skórą, ma szczecinki, zjada szczątki roślin. **Pijawki**: **pijawka lekarska** – wody słodkie, dwie przyssawki, wysysa krew; jej ślina nie pozwala krwi krzepnąć.
- Znaczenie pierścienic: dżdżownice spulchniają i użyźniają glebę, są pokarmem ptaków i kretów; pijawki lekarskie wykorzystuje się w leczeniu.
- Profilaktyka: mycie rąk po toalecie i przed jedzeniem, krótkie paznokcie, mycie owoców i warzyw, jedzenie tylko dobrze ugotowanego lub usmażonego mięsa z kontrolowanych źródeł.

Płazińce, nicienie, pierścienice

Tasiemiec – główka z przyssawkami, ciało z członów

Owsik – nicień o ciele obłym

Dżdżownica – ciało z pierścieni (segmentów)

Pijawka lekarska – dwie przyssawki

Przykłady z wyjaśnieniem

Przykład 1. Czym zaraża się człowiek tasiemcem uzbrojonym?

Jedząc surową lub niedogotowaną wieprzowinę z wągrami.

Przykład 2. Dlaczego dżdżownica wychodzi na powierzchnię po ulewie?

Najczęściej podaje się, że w zalanych wodą korytarzach brakuje jej powietrza (tlenu); po deszczu łatwiej też przemieszcza się po mokrej ziemi.

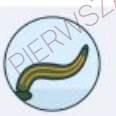
Płazińce, nicienie i pierścienice – w praktyce

Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia

KARTA 4/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 17 pkt

Pamiętaj: odpowiadając na pytania do tekstu, szukaj w nim zdań, które potwierdzają odpowiedź.

1 **Przeczytaj ulotkę i wykonaj zadania.** ___ / 5 pkt

Owsiki – mały problem, duży kłopot

Owsica to najczęstsza choroba pasożytnicza u dzieci. Samice owsików składają jaja w okolicy odbytu, co wywołuje swędzenie. Drapiąc się, dziecko przenosi jaja pod paznokcie, a potem do ust – i zaraża się ponownie. Leczy się całą rodzinę, a pościel pierze się w wysokiej temperaturze.

Tekst własny

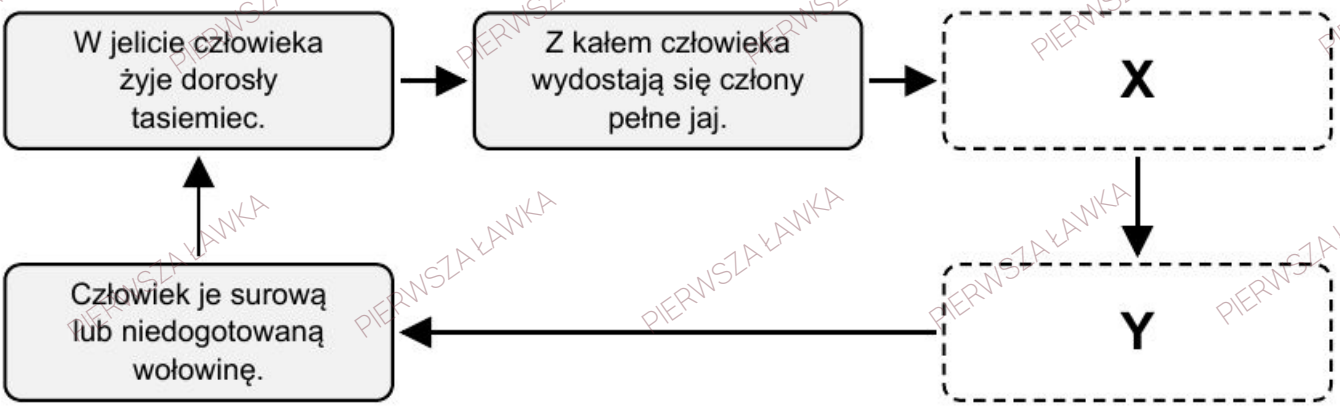
1.1 **Wyjaśnij, na czym polega ponowne zarażenie się owsikami (samozarażenie).** ___ / 2 pkt

1.2 **Wyjaśnij, dlaczego leczy się całą rodzinę.** ___ / 1 pkt

1.3 **Podaj dwie zasady profilaktyki owsicy.** ___ / 2 pkt

2 **Podaj, do jakiej grupy zwierząt należy owsik, i jedną cechę budowy tej grupy.** ___ / 2 pkt

3 **Przyjrzyj się schematowi i wykonaj zadania.** ___ / 4 pkt

3.1 **Uzupełnij etapy oznaczone na schemacie literami X i Y.** ___ / 2 pkt

1. X – _____
2. Y – _____

3.2 **Wskaż etap, na którym można przerwać ten cykl, i podaj, jak to zrobić.** ___ / 2 pkt

Sprawdzian: Płazińce, nicienie i pierścienice – grupa A

KARTA 5/6

20 minut · 17 pkt

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 17 pkt

1 **Przyporządkuj opisy do grup zwierząt. Wpisz w tabeli same litery.** ___ / 4 pkt

a) ciało płaskie, niepodzielone na pierścienie b) ciało obłe, zwężone na obu końcach
c) ciało z wielu pierścieni, przyssawki na obu końcach d) główka z przyssawkami i haczykami

płazińce	nicienie	pierścienice

2 **Żywicielem pośrednim tasiemca uzbrojonego jest** ___ / 1 pkt

A. świnia **B.** bydło **C.** kura **D.** pies

3 **Które zwierzę oddycha całą powierzchnią ciała i spulchnia glebę?** ___ / 1 pkt

A. wypławek **B.** tasiemiec **C.** owsik **D.** dżdżownica

4 **Oceń prawdziwość zdań.** ___ / 3 pkt

1. Dżdżownica jest wolno żyjącą pierścienicą.	P	F
2. Wągry rozwijają się w mięśniach żywiciela pośredniego.	P	F
3. Owsik ma ciało podzielone na pierścienie.	P	F

5 **Uzupełnij zdania.** ___ / 3 pkt

1. Zwierzęta o płaskim ciele, np. wypławek, to _____.
2. Dżdżownica należy do pierścienic zwanych _____.
3. Swędzenie skóry wokół odbytu, zwłaszcza w nocy, jest objawem choroby zwanej _____.

6 **Pan Marek je tatara z surowej wołowiny kupionej od znajomego rolnika, niezbadanej przez lekarza weterynarii. Wyjaśnij, czym grozi mu taki posiłek.** ___ / 2 pkt

7 **Porównaj tasiemca i wypławka pod względem środowiska życia, budowy układu pokarmowego i sposobu odżywiania.** ___ / 3 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Płazińce, nicienie i pierścienice – zestaw 6 kart pracy z kluczem, klasa 6

Podgląd pokazał 4 z 13 stron. Pełna wersja: 13 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Płazińce, nicienie i pierścienice – najważniejsze wiadomości – 3 zadania, 9 pkt
- Karta 2: Płazińce, nicienie i pierścienice – ćwiczenia podstawowe – 6 zadań, 12 pkt
- Karta 3: Płazińce, nicienie i pierścienice – utrwalenie – 6 zadań, 15 pkt
- Karta 4: Płazińce, nicienie i pierścienice – w praktyce – 4 zadania, 17 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: Płazińce, nicienie i pierścienice – grupa A – 7 zadań, 17 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Płazińce, nicienie i pierścienice – grupa B – 7 zadań, 17 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/biologia-klasa-6-dzial-02-plazince-nicienie-i-pierscienice-zestaw